

6. व्याकरणशास्त्र का इतिहास- युधिष्ठिरमीमांसकः, रेवली, सोनीपत, हरयाणा

MSA-C314 वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी

Vaiyakaranasiddhantakaumudi

पूर्णाङ्कः -100

सत्रान्तपरीक्षा -70, आन्तरिकपरीक्षा-30
समयः - 03 होराः (Time : 3 Hours)

प्रस्तावितः पाठ्यक्रमः (Prescribed Course)

सकल-अर्जिताधिभारः06 (TotalCredit - 06)

खण्डः (Section)- 1-वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी(भट्टोजिदीक्षितः)

पाठ्यक्रमस्योद्देश्यम्-

अस्य पत्रस्य उद्देश्यं वर्तते यत् छात्राः स्त्रीप्रत्ययानां समासविषयस्य च ज्ञानं लभेरन्। व्याकरणशास्त्र विभिन्नानां महत्त्वपूर्णानां प्रकरणानां छात्राः ज्ञानं प्राप्नुयुः।

पाठ्यक्रम-अध्ययनपरिणामाः(Course Outcomes)-

- अस्य पत्रस्य पठनेन छात्राः संस्कृतसाहित्ये पठने कुशलाः भविष्यन्ति।
- अस्य पत्रस्य पठनेन छात्राः संस्कृतभाषाव्यवहारे कुशलाः भविष्यन्ति।

खण्डानुरूपविभाजनम् (Unit-Wise Division)

खण्डः (Section)- 1वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी(भट्टोजिदीक्षितः)

घटकम् (Unit) -1: स्त्रीप्रत्ययप्रकरणम्

घटकम् (Unit) -2- समासप्रकरणम्-अव्ययीभावः, बहुव्रीहिः

घटकम् (Unit) -3- समासप्रकरणम्-तत्पुरुषः

घटकम् (Unit) - 4-समासप्रकरणम्-द्वन्द्वः, एकशेषः

घटकम् (Unit) -5- समासप्रकरणम्-सर्वसमासशेषप्रकरणम्, समासान्तप्रकरणम्, अलुक्समासप्रकरणम्, समासाश्रयविधिप्रकरणम्

टिप्पणी- उक्तसर्वेभ्यः खण्डेभ्यः व्याख्यात्मकाः शुद्धाशुद्धिप्रदर्शनात्मकाः, पदसिद्ध्यात्मकाश्च प्रश्नाः प्रच्छद्यन्ते।
संस्तुतग्रन्थाः -

1. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी(बालमनोरमा-तत्त्वबोधिनी-सहिता) (पूर्वार्द्धम्) भट्टोजिदीक्षितः, मोतीलाल बनारसीदास
2. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी(भाग1-2), व्याख्या गोपालदत्त पाण्डेय चौखम्बा सुरभारती, वारणसी।

3. वैयाकरण सिद्धान्तकौमुदी(समासप्रकरणम्), व्याख्या आचार्य जगदीश शास्त्री तथा मधुबाला शर्मा, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली।